

Complexnummer: 524233

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Doopsgezinde kerk Zijdstraat

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

524234, 524235, 524236

Woonplaats

Aalsmeer

Gemeente

Aalsmeer

Provincie

Noord-Holland

Locatie van het hoofdobject

Zijdstraat 53, 1431 EB te Aalsmeer

Complexomschrijving

Inleiding

Religieus complex 'Doopsgezinde kerk Zijdstraat', bestaande uit drie onderdelen: 1) DOOPSGEZINDE KERK (vermaning) met voormalige KOSTERSWONING, 2) vrij staand DUBBEL WOONHUIS en 3) ERFSCHEIDING.

Het complex is in 1926-1927 gebouwd naar het ontwerp van J.F. Staal (1879 - 1940) in de stijl van de Amsterdamse School met elementen uit de doopsgezinde kerkbouw en de Nieuwe Zakelijkheid.

Omschrijving

Het complex van de Doopsgezinde kerk met voormalige kosterwoning, aangebouwd aan de noordwestzijde, en losstaand dubbel woonhuis op de zuidhoek van het terrein, is gelegen tussen de Zijdstraat en de Gedempte Sloot. Het terrein wordt aan de zijde van de Zijdstraat begrensd door een erfscheiding, bestaande uit een lage gemetselde muur met ezelsrug en ijzeren toegangshekken. De gebouwen zijn opgetrokken in baksteen, met expressionistische detailleringen in metselwerk en houten onderdelen, onder een samenstel van met pannen gedekte zadel- en mansardedaken.

Waardering

Het complex 'Doopsgezinde kerk Zijdstraat' te Aalsmeer is van algemeen belang vanwege architectuur- en cultuurhistorisch waarde als zeldzaam en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van religieuze bouwkunst uit de eerste helft van de 20ste eeuw in de stijl van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Amsterdamse School met elementen uit de Nieuwe Zakelijkheid, en als onderdeel uit het oeuvre van architect J.F. Staal. Tevens heeft het complex stedenbouwkundige waarde vanwege de prominente situering in de dorpskom.

Monumentnummer*: 524234

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 mei 2002
Kadaster deel/nr	82679/33

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Aalsmeer		Aalsmeer		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Zijdstraat	53			1431 EB	Aalsmeer		
Zijdstraat	55			1431 EB	Aalsmeer		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Aalsmeer		G				5804	

Omschrijving**

Inleiding

DOOPSGEZINDE KERK (vermaning)(nr 55) met voormalige KOSTERSWONING (nr 53), behorende bij het complex "Doopsgezinde kerk Zijdstraat", in 1926-1927 gebouwd naar het ontwerp van J.F. Staal (1879 - 1940) in de stijl van de Amsterdamse School met elementen uit de doopsgezinde kerkbouw en de Nieuwe Zakelijkheid en terugliggend gelegen op een rechthoekig terrein tussen de Zijdstraat en de Gedempte Sloot in het centrum van Aalsmeer.

In 1987 werd de javateakbekleding van de zuidwestelijke topgevel vervangen door eternietleien.

N.B. De later toegevoegde zaal aan de noordwestzijde van de kerk valt niet onder de bescherming. Ook het orgel valt niet onder de bescherming (wel de orgelkas).

Omschrijving

Op rechthoekige plattegrond opgetrokken doopsgezinde schuurkerk, afgesloten door een hoog opgaand asymmetrisch zadeldak met de noklijn haaks op de weg en aan de zuidoostzijde doorgetrokken over een fietsenstalling. In de dakschilden zijn dakkapellen opgenomen. Het rechthoekige volume met de hoofdentree aan de noordwestzijde telt twee bouwlagen en wordt afgesloten door een steekkap met de noklijn evenwijdig aan de weg. De nevenruimten, waaronder de kerkeradskamer, op de noordhoek tellen één bouwlaag onder schildkap, aansluitend op het dak van de kerk. De kosterswoning op rechthoekige plattegrond telt één bouwlaag en wordt afgesloten door een mansardekap met de noklijn evenwijdig aan de weg. In het westelijke dakvlak is een dakkapel opgenomen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

met ramen met roedenverdeling. De dakschilden zijn bedekt met rode Romaanse pannen. De gevels zijn opgetrokken in grijsgroene baksteen met decoratieve banden en vlakken in de voorgevel (ZW).

De voorgevel (ZW) van de kerk heeft in de as een toegangsdeur met roedenverdeling in rechthoeken voor het raamgedeelte, bereikbaar via vier bakstenen treden, geflankeerd door twee vierkante vensters met een ten opzichte van elkaar gespiegelde roedenverdeling in rechthoeken. Deze staan op een rollaag die het rechthoekige, in blokverband gemetselde en risalerende veld, dat zich daarboven uitstrekt, begrenst. Rechts van de deur begint een muurtje met ezelsrug tussen de kerk en het dubbele woonhuis, waarin een houten poortje met de aanduiding "Rijwielen". In de linker onderhoek van het veld steekt een gebeeldhouwde steen uit het gevelvlak met een Zaaier erin gehakt en in beide bovenhoeken steken balken uit met gestileerde engelenfiguren. Boven de deur bevindt zich een groot raamblok met vijf ramen, door middel van roeden ingedeeld in grote en kleine rechthoeken. De grote in oorsprong met teakhout beklede topgevel ligt even terug. De hoofdingang ligt links, in het bouwlichaam dwars op de zijgevel, dat tevens de voormalige kosterwoning bevat. In het muurvlak erboven bevinden zich galmborden voor een rechthoekige opening. In de voorgevel van de voormalige kosterwoning is rechts uit het midden een (niet originele) toegangsdeur geplaatst met rechts daarvan twee kleine vensters en links een enkel en een dubbel venster met roedenverdeling. De vensters zijn direct onder de gootlijst geplaatst.

De linker zijgevel (NW) van het volume met de hoofdingang heeft een klein venster in de rechter bovenhoek op de tweede bouwlaag. De noordwestgevel van de voormalige kosterwoning is blind. De noordwestgevel van het één bouwlaag tellende volume bevat drie vensters met roedenverdeling.

De rechter zijgevel (ZO) bevat de fietsenstalling onder de overhangende kap die ondersteund wordt door betonnen pijlers. Op de zuidhoek loopt de gevel hoger door.

De achtergevel (NO) is geheel gemetseld met vlechtwerk langs de daklijst. In de getrapte uitbouw staat in het interieur het orgel en eronder loopt een gang buiten de kerkruiimte om naar de kerkeraadskamer. Smalle, hoge vensters flankeren de orgeluitbouw. Een hijsbalk bevindt zich in de as van de gevel. In de noordoostgevel van de kerkeraadskamer bevinden zich drie vensters met roedenverdeling. De noordoostgevel van de grote zaal grenst aan de Gedempte Sloot.

Het interieur is te bereiken via de hoofdingang en de deur in de voorgevel. Links in de noordoostgevel bevindt zich een deur naar de gang en trap naar de orgeltribune en kerkeraadskamer, welke ook een deur heeft in de lange (NW)wand. In de andere lange wand kan de kerk vanuit de fietsenstalling betreden worden. Op de vloer liggen zwartgelakte grenen delen. De doopvloer is met een trede verhoogd. Onder de gaanderij aan de zuidwestmuur bevindt zich een katechesatieruimte die afgesloten wordt door een vouwand. Op de gaanderij met een balustrade uit panelen staan drie bankenblokken die naar achteren oplopen. Hierachter bevindt zich het grote raam van de voorgevel. Op de doopvloer staan kerkeraadbanken, waarvan de laatste zijn opgenomen in de rondlopende lambrizing die bestaat uit horizontale geprofileerde lijsten in grijswit, oker, zwart en steenrood geschilderd. De wanden zijn wit gepleisterd. Tegen de noordoostmuur bevindt zich een blokvormige orgelkas die aansluit op de inrichting van de kerkruiimte. Daaronder bevindt zich centraal op de doopvloer de preekstoel, bestaande uit een borstwering op een verhoging. Het stucwerk plafond wordt gedragen door een stalen frame dat doorloopt in de dakkapellen. Boven de gaanderij bevindt zich een verlaagd deel met in de hoeken twee sculpturen voorstellende evangelistensymbolen en vervaardigd door J. Havermans. In de ruimte hangen een twintigtal oorspronkelijke peervormige lampen.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De doopsgezinde kerk met voormalige kosterwoning is van algemeen belang vanwege architectuur- en cultuurhistorisch waarde als historisch-functioneel hoofdonderdeel van het omschreven complex, als zeldzaam en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van religieuze bouwkunst uit de eerste helft van de 20ste eeuw in de stijl van de Amsterdamse School met elementen uit de Nieuwe Zakelijkheid, en als onderdeel uit het oeuvre van architect J.F. Staal.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kosterwoning

Kerk

Monumentnummer*: 524235

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 mei 2002
Kadaster deel/nr 82679/26

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Aalsmeer Aalsmeer Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Aalsmeer

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Aalsmeer G 5804

Omschrijving**

Inleiding

ERFSCHIEDING, behorende bij het complex 'doopsgezinde kerk Zijdstraat', in 1926-1927 geplaatst naar het ontwerp van J.F. Staal, in de stijl van de Amsterdamse School met elementen uit de Nieuwe Zakelijkheid, aan de noordoostzijde van de Zijdstraat ter afsluiting van het terrein tussen de Zijdstraat en de Gedempte Sloot waarop zich de doopsgezinde kerk met voormalige kosterwoning en het vrij staande voormalige dubbele woonhuis bevinden.

Omschrijving

De als een visueel geheel met de gebouwen ontworpen erfscheiding bestaat uit een lage gemetselde muur met ezelsrug, opgetrokken in groengrijze baksteen waarin zwarte tegels zijn verwerkt, evenwijdig aan de weg, met een gedeelte haaks op de weg ter hoogte van de teruggelegen westhoek voor het voormalige dubbele woonhuis. De erfscheiding loopt over in de zuidwestgevel van de voormalige woning. Aan de linkerzijde zijn smeedijzeren hekken geplaatst tussen pijlers met lantaarn. In het verlengde van de zuidwestgevel van de woning is eveneens een smeedijzeren hek geplaatst. De hekken hebben een dichte plaat aan de onderzijde waarboven stijlen in rechte hoeken.

Waardering

De erfscheiding is van belang vanwege architectuur- en cultuurhistorisch waarde als historisch-functioneel onderdeel van het complex Doopsgezinde kerk Zijdstraat.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Erfscheiding(D)

Erfscheiding(D1)

Monumentnummer*: 524236

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 mei 2002
Kadaster deel/nr	82679/50

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Aalsmeer		Aalsmeer		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Zijdstraat	57			1431 EB	Aalsmeer		
Zijdstraat	59			1431 EB	Aalsmeer		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Aalsmeer		G				3211	

Omschrijving**

Inleiding

DUBBEL WOONHUIS, nu woonhuis en winkel, behorende bij het complex 'Doopsgezinde kerk Zijdstraat', in 1926-1927 gebouwd naar het ontwerp van J.F. Staal in de stijl van de Amsterdamse School met elementen uit de Nieuwe Zakelijkheid, gelegen direct aan de Zijdstraat op de zuidhoek van een rechthoekig terrein tussen de Zijdstraat en de Gedempte Sloot in het centrum van Aalsmeer. N.B.: De serreachtige bijkeukens aan de achterzijde (NO) zijn van later datum

Omschrijving

Op twee in elkaar geschoven rechthoekige plattegronden opgetrokken voormalig dubbel woonhuis. De portalen en trappen zijn centraal gesitueerd. Een inspringende hoek is ontstaan aan de oost- en westzijde. Het voormalige dubbele woonhuis wordt afgesloten door asymmetrische zadeldaken met wolfseinden. De voormalige woning op de zuidhoek direct aan de weg heeft de noklijn evenwijdig aan de straat, de woning op de noordhoek heeft de noklijn haaks op de weg. De dakschilden zijn bedekt met rode Romaanse pannen. Een schoorsteen staat aan de noordoost- en zuidoostzijde. De schoorsteen aan de noordoostzijde wordt geflankeerd door een dakkapel. De gevels zijn opgetrokken in grijsgroene baksteen. Van de oorspronkelijke roedenverdeling van de ramen op de begane grond aan de noordwest-, zuidwest- en noordoostzijde resteren nog de middenstijl en het kalf. De verdiepingsscheiding wordt geaccentueerd door gevelankers. De toegangsdeuren bevinden zich in een portiek in de westhoek, bereikbaar via een bakstenen trede. De hoek van de noordwestgevel is rondgemetseld. De deuren hebben een decoratieve paneelindeling en decoratief geometrisch ijzerwerk voor de ramen, waaronder zich de brievenbus bevindt. De expressionistisch vormgegeven huisnummerbordjes en de gevellamp aan de noordwestgevel zijn niet origineel, maar wel naar oorspronkelijk ontwerp.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De zuidwestgevel van de woning op de noordhoek is van wolfseind tot verdiepingsscheiding gedeeltelijk bekleed met verticale houten delen. Bovenin en onder het houten gedeelte bevindt zich een klein vierkant venster. In de topgevel (ZW) is op de verdieping een venster met vierdelige draairamen geplaatst. In de noordwestgevel van de op de zuidhoek gelegen voormalige woning bevindt het venster met vierdelige draairamen zich direct onder de in hoogte verspringende gootlijst. Het wolfseind eindigt tegen de houten delen. De zuidwestgevel van de voormalige woning bevat links een enkel en rechts een dubbel venster. De dakkapel boven het rechter dubbele venster, de daklijst doorbrekend, bevat dubbele vierdelige draairamen. De zuidwestgevel loopt uit in een laag muurtje met ezelsrug, dat deel uitmaakt van de erfscheiding. De noordwestgevel van de woning bevat op de begane grond, links uit het midden geplaatst, drie vensters. De gevel loopt uit in een muurtje met ezelsrug tussen woning en doopsgezinde kerk waartussen een houten poortje met de aanduiding: "rijwielen". De zuidoostgevel van de voormalige woning grenst aan Zijdstraat 61. De noordoostgevel is over twee bouwlagen opgetrokken. De vensters bevatten draairamen en boven de kalf een teruggelagen dubbel bovenlicht. De noordoostgevel van de woning bevat op de begane grond links een venster en een deur, op de verdieping links en rechts een venster met driedelige draairamen. Tot het wolfseind is de gevel voorzien van vlechtwerk. In de noordoostgevel van de voormalige woning is op de begane grond een deur en een venster geplaatst, op de verdieping een venster met driedelige draairamen. In de zuidoostgevel van de woning, in de oosthoek, bevindt zich zowel op de begane grond als op de verdieping een klein vierkant venster met verticale roede.

Waardering

Het voormalige dubbele woonhuis is van algemeen belang vanwege architectuur- en cultuurhistorisch waarde als historisch-functioneel onderdeel van het complex Doopsgezinde kerk Zijdstraat, als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een dubbel woonhuis uit de eerste helft van de 20ste eeuw in de stijl van de Amsterdamse School met elementen uit de Nieuwe Zakelijkheid en als onderdeel uit het oeuvre van architect J.F. Staal.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument